

δεύτερον υἱὸν τοῦ πρώτου, ἢ τὸ πιθανώτερον ὅτι ὁ πολὺ μεταγενέστερος Ἀβυσσινὸς χρονογράφος ἡμαρτημένως ὠνόμασε τὸν Ἀβιρχᾶν ἀδελφὸν τοῦ Ἀζβιχᾶ, ἀντὶ πατέρα.

Περαιῶν ὑποβάλλω καὶ δευτέραν μέχρι εἰκασίας χωροῦσαν γνώμην· μεταξὺ τῶν πέρυσι δημοσιευθέντων αἰθιοπικῶν νομισμάτων (1), περὶ ὧν καὶ ὁ Κ. Μιχαήλ Π. Λάμπρος ἐλάλησεν ἐν τῷ Ἀττικῷ Ἡμερολογίῳ εὐρίσκεται καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 3 φέρον τὴν ἐλληνικὴν ἐπιγραφὴν + ΒΑC CΙΝ-ΒΑΧΑCΑ, διαφοροτρόπως ἀναγνωσθεῖσαν ὑπὸ τῶν σοφῶν Λογγπεριέ καὶ Ἀββαδὶ, καὶ εἰς ἄγνωστον βασιλέα τῆς Αἰθιοπίας Βαχάσαν ἀποδοθέν· ἐγὼ νομίζω, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἐν τῷ συναξαρίῳ ἀναφερόμενος Βαραχίας, πρὸς ὃν ὁ Ἰωάσαφ φυγὼν εἰς τὴν ἔρημον ἐγκατέλιπε τὸ βασίλειον, φέρων καὶ τὸν συνήθη παρ' ἐρημίταις τίτλον τοῦ ἀββα, καὶ τότε ἀναγνωστέον τὴν ἄνω ἐπιγραφὴν οὕτω, ΑΒΑC CΙΝ (2) ΒΑ(ρα) Χ(ι)ΑC, τοῦ τελικοῦ Α ἐνουμένου μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ Β.

Κ. ΣΑΘΑΣ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟΥ.

Τὸ προσωπεῖον οὐ μόνον ὡς διαβατήριον τῶν τῆς ἀποκρέω ἀκολασίων ἐχρησίμευσεν, ἀλλὰ καὶ ἐορταί τινες τῶν εἰδωλολατρικῶν θρησκειῶν, οἱ κομψοὶ τρόποι, αἱ ἐρωτοτροπίαί, ἡ συνωμοσία, τὸ θέατρον, οἱ ἀγῶνες ἐναλλάξ αὐτὸ μετεχειρίσθησαν.

Εἰδωλά τινα αἰγυπτιακὰ εἰκονίζον μορφήν ἀκριβῆ ἀνθρώπου ὑπὸ πάντας τοὺς τοῦ σώματος σχηματισμοὺς καὶ ὑπὸ πάσας αὐτοῦ τὰς προσόψεις.

Ἡ χρῆσις τῶν προσωπείων ἀνάγεται εἰς τὰς μεταμορφώσεις τῶν ἐορτῶν τοῦ Βάκχου

καὶ εἰς τὴν τῆς τραγωδίας καταγωγὴν· οἱ δ' Ἕλληνες ὑποκριταὶ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπωπιδοφόρου.

Εἰσερχόμενος ὑποκριτὴς τις ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν θεατῶν καὶ ἀνεγνωρίζετο. Τὸ χρῶμα λοιπὸν τοῦ ἱματισμοῦ, ἢ τῆς κόμης διάθεσις καὶ οἱ συμπεφωνημένοι τοῦ προσωπείου χαρακτῆρες ἀπεσήμαινον πατέρα δύστροπον ἢ πρᾶον, νεανίαν εὐτακτον ἢ ἄσωτον, μαιεῦτριαν, νεάνιδα, δούλον πανοῦργον ἢ πιστόν, ἀπαίδευτόν τινα, ἢ στρατιωτικόν, παράσιτον κτλ.

Οἱ διὰ τὰς θεατρικὰς παραστάσεις τύποι τῶν προσωπείων διγροῦντο εἰς προσωπεῖα τραγικὰ, κωμικὰ καὶ σατυρικά· ταῦτα δὲ πάλιν εἰς τέσσαρας κυρίας κατηγορίας· α') προσωπεῖα γερόντων ὀκτὼ εἰδῶν, τὴν διαφορὰν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἰδιοκρασίας σημαίνοντα· β') προσωπεῖα νεανίων ἐνδεκα τύπων· γ') προσωπεῖα δούλων ἐπτὰ μορφῶν, τέλος δὲ δ') προσωπεῖα γυναικῶν τρία μὲν διὰ γραῦς, πεντεκαίδεκα δὲ διὰ νεάνιδας, ἐλευθέρας ἢ αὐλικὰς καὶ δούλας.

Θεοί, ἥρωες ἢ μυθικὰ πρόσωπα παρίσταντο ὑπὸ προσωπεῖα σύμφωνα τοῖς ἰδιαιτέροις ἰδιώμασιν· οὕτως αἱ Εὐρυσκίδες εἶχον τοὺς ὄφεις αὐτῶν ἐν εἴδει κόμης διατεθειμένους, ὁ Ἀκταίων τὰ ἐλάφια κέρατά του, ὁ Ἄργος τοὺς ἑκατὸν ὀφθαλμούς του.

Ὁ Κικέρων ἀναφέρει ὡς ἥθος θρασύτητα ἐμφαίνον τὸ τοῦ περιφήμου Ῥωσκιῦ, τολμήσαντος νὰ παραστήσῃ ἄνευ προσωπείου.

Τὰ πρῶτα κατεσκευάσθησαν ἐκ φλοιοῦ δένδρου, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐκ σκύτους, λίνῃ ἢ ὑφάσματι ἐπικαλυπτομένου, τέλος δ' ἐκ ξύλου, χαλκοῦ, ἢ ἄλλου τινὸς ἡχητικοῦ μετάλλου. Τὸ στόμα ὅμως, ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσιν, ἐκασμεῖτο μὲ μέταλλον, ἵνα ἡ φωνὴ περισσότερον ἀντηχῇ, συγκεντρωμένη ἐν τῷ ἀνοίγματι τούτῳ, ἐπαυξάνῃ τὴν σαφήνειαν, τὴν γεγώνησιν καὶ ὑψηλότερον ἀναβαίνῃ.

Ἔτι πλέον, τὰ προσωπεῖα εἶχον γενειάδα, κόμην, ὦτα καὶ αὐτὰ μάλιστα τὰ κοσμήματα, ἅτινα αἱ γυναῖκες περὶ τὸν κεκρύφαλον ἔθετον. Ἦσαν λεπτότατα καὶ θαυμαστὰ ἔνεκα τοῦ ἐπιτυχοῦς χρωματισμοῦ. Τὰ περίφημά τινων ἐν Ῥώμῃ κέρναι

(1) Revue Numismatique, 1868, N. 1-2, σελ. 28-62.

(2) Αἰθιοπικὴ λέξις σημαίνουσα ἡγεμόνα.

προσωπεία τῆς ἀπόκρεω δύνανται νὰ παραστήσωσι τὴν σκιαγραφίαν ἐκείνων.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπανηγύριζον ἐπίσης ἐν τακτικαῖς ἐορταῖς, καλύπτοντες τὸ πρόσωπον μὲ φύλλα καὶ ρυπαινόμενοι γάλακτι, οἶνω ἢ αἵματι. Οἱ δὲ στρατιῶται μεταμφιεσνύμενοι φύλλον ἀρκείου καὶ συκῆς ἠκολούθουν τὰ πομπηνὰ ἄρματα, σκώπτοντες τοὺς νικηφόρους στρατηγούς.

Τὰ προσωπεία φαίνεται ὅτι ἦσαν ἄγνωστα τοῖς Ἰουδαίοις· εἶναι ὅμως βέβαιον, ὅτι μετημφιεσνύοντο ἐν τῇ ἐορτῇ τῶν Φουρίμ, τῇ ὠρισμένῃ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεως ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ἀμάν, ἀπειλήσαντος αὐτοὺς ἐπὶ πανώλεθρία.

Ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ ἤρξαντο μεταχειριζόμενοι αὐτὰ ἐν ἐορταῖς τῶν τοῦ ΙΕ' αἰῶνος· οἱ χρονογράφοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀναφέρουσιν, ὅτι Φίλιππος ὁ Καλὸς ὑπερῆδετο ἐπὶ τῇ εὐφροσύνῳ πομπῇ τοῦ Ῥενώ.

Τὰς παιδιάς, τὰς συνεστιάσεις καὶ τοὺς ἀφ' ἵππου ἀγῶνας, τοὺς τελεσθέντας ἐν Παρισίοις, μνημονεύων ἱστορικός τις πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι «ἡγεμόνες, ἡγεμονίδες, ἄρχοντες, δέσποιναι διὰ τῶν προσωπειῶν, καλυπτόντων τὰς ὄψεις αὐτῶν, μεγάλαις νήδοναῖς παρεδόθησαν».

Κάρολος ὁ ΣΤ' ἠγάπα τοὺς ἱπποτικούς ἀθλους, τὰς λαμπράς ἐορτάς καὶ τοὺς τῶν μετημφιεσμένων χοροὺς, οἵτινες ἐκτοτε ἤρξαντο, τὸ τοῦ νεωτερισμοῦ ἐπαγωγὸν ἔχοντες. Ἐν μέσῳ τοιαύτης τινὸς ἐορτῆς ὁ βασιλεὺς μικροῦ δεῖν ἐκαίετο ὑπὸ τὸ προσωπεῖον καὶ τὴν στολήν. Ἀναφέρομεν τὴν περικοπὴν.

«Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ ὁ μὲν βασιλεὺς εἶχεν αἰσθανθῆ ἀνακούφισιν τινα, ἢ δ' αὐλὴ διέτριβεν εὐχαρίστως τὸν χρόνον. Ἐκ τῶν τελεσθεισῶν ἐορτῶν μία ἐπανηγυρίσθη τὴν νύκτα τῆς 29 Ἰανουαρίου 1393, ἀπαισιώτατα περρανθεῖσα. Ἐπανηγύριζον δηλαδὴ ἐν τῇ αὐλῇ τὸν γάμον χήρας τινὸς, κυρίας τῆς τιμῆς, μετὰ τινος ἱππότη τοῦ Βερμανδουά. Οἱ γάμοι τῶν χηρῶν ἦσαν εὐκαιρίαι διὰ τὰς ἐσχάτας ἀκολασίας. Ὁ βασιλεὺς καὶ πέντε ἐκ τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ, ἐπιθυμοῦντες νὰ μεταμορφωθῶσιν εἰς σατύρους, ἐνεδύθησαν μεγάλους χιτῶνας,

ὑπὸ τῇ ἡλειμμένους καὶ λίνῳ μακρῷ ἐπικεκαλυμμένους, εἰσελθόντες δ' οὕτως ἐν τῇ παῖθούσῃ ὑπ' οὐδενὸς ἀνεγνωρίσθησαν. Ἀλλ' ἐνῶ οἱ αὐλικοὶ ἐβασάνιζον τὴν συζευχθεῖσαν, ὁ βασιλεὺς ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς, ἵνα ᾗθῃ ἐν ἀπορίᾳ τὴν θεῖαν του, τὴν δούκισσαν τοῦ Βερρύ, ἡγεμονίδα νέαν, γέροντι συνεζευγμένην. Τότε ὁ δούξ τῆς Αὐρηλίας, νομίζων ὅτι θέλει ἐπιδείξει πανουργίαν μόνον, λαβὼν λαμπάδα, ἔθηκε πῦρ εἰς τὸν νηματισμὸν τῶν σατύρων. Πλὴν ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπεκαλύφθη τῇ θεῇ αὐτοῦ, ἥτις ἔμετ' ὀξυνοίας θαυμασίας ἐν γυναικὶ τοσοῦτον νέᾳ, τυλίξασα αὐτὸν ἐν τῇ ποδῆρει ἐσθῆτι αὐτῆς, τὸν διεφύλαξεν ἀπὸ τοῦ κινδύνου, ἐνῶ οἱ σύντροφοί του ἀπώλλοντο ἐν φρικταῖς ὁδύνασι. Ἐκ τῶν πέντε ὑλοίπων ἀρχόντων, τῶν συνοδευόντων τὸν βασιλέα, μόνον εἰς διέφυγε τὸν θάνατον, ὁ Ἰωάννης ὁ τοῦ Ναντουγέ, ὅστις, διαρρήξας τὰ δεσμὰ, καὶ τρέξας εἰς τὰ μαγεύματα, ἐρρίφθη ἐν κάδῳ ὕδατος. Ἰσχυρίσθησαν ὅτι ὁ δούξ τῆς Αὐρηλίας ἐγνώριζε τὴν μεταμφίεσιν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ τὸν θανατώσῃ. Τὸ φρικαλέον τοῦτο συμβάν κατέστησε τὴν ὑγείαν τοῦ βασιλέως ἐλκεννοτέραν ἢ πρότερον.»

Ἐν τούτοις τὸ προσωπεῖον ἐθεωρεῖτο ἐξαίρεσις ἐπὶ Καρόλου τοῦ ΣΤ'. Αἱ δὲ κυρίαι συνείθιζον νὰ βάψωσι τὸ πρόσωπον μὲ χρῶμα λευκὸν ἢ ἐρυθρὸν, φέρουσαι καὶ φενάκην.

Πρῶται αἱ γυναῖκες τῆς αὐλῆς Φραγκίσκου τοῦ Α'. υἱοθέτησαν τὸ masque — loup (τὸ λυκοειδές), ἵνα προφυλάττωσι τὴν χροιάν αὐτῶν ἀπὸ τῆς τοῦ ἀέρος ἀκρασίας. Οἱ λύκοι οὗτοι συγκείμενοι ἐκ βελούδου μέλανος, λευκῷ σπηρικῷ ὑφάσματι (ταφφετῆς) ἐπικεκαλυμμένους, ἐνεπήγοντο ἐν τῷ στόματι δι' ἐλάσματος ἐξ ὀρειχάλκου, λίγοντος εἰς ὑάλινον σφαιρίδιον.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ τιμαριωτικοῦ κυκεῶνος οἱ ἄρχοντες, διαρπάζοντες καὶ ληστεύοντες τοὺς ἐμπόρους, ὑπεξέφευγον τὴν καταδίωξιν τῆς δικαιοσύνης διὰ τῶν προσωπειῶν. Ἄλλοι δ' ὑπ' αὐτὰ ἐπορεύοντο εἰς τὴν κυβείαν τῶν μετημφιεσμένων.

Τὴν 29 Νοεμβρίου 1535 ἡ σύγκλητος διέταξε τοὺς κλητῆράς της ν' ἀφαιρέσωσι

πάντα τὰ ἐν Παρίσις προσωπεῖα· τὴν ἐπαύριον ἕτερον διάταγμα ἀπηγόρευσε τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν πώλησιν.

Πλὴν αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται οὐδὲν ἐπέφερον ἀποτέλεσμα.

Ἡ βασιλεία Ἑρρίκου τοῦ Γ'. κατέστησεν ἀνενδοιάστως τὸ προσωπεῖον εὐυπόληπτον. Οἱ αὐλικοὶ λοιπὸν κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν φιλτάτων τοῦ βασιλέως ἐφόρουν λύκον ὡς αἱ κυρίαι.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ἑρρίκος Γ'. κατεκλίνετο μετὰ τοῦ προσωπείου, μύρω καὶ ψιμμουθίᾳ ἐσωτερικῶς ἡλειμμένου. Ὁ Δεστουάλ παραδίδει ἡμῖν περιέργους λεπτομερείας περὶ τῶν προσωπείων καὶ τῶν μεταμφέσεων Ἑρρίκου τοῦ Γ'. Ἀναφερόμεν τινάς·

«Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἀπόκρεως ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ φίλτατοι μετημφιεσμένοι διέτρεχον τὰς ἀγυῖας τῶν Παρισίων, ἐνθαῖς πολλὰς ἀναιδείας ἐξετέλεσαν· τὴν νύκτα περιήρχοντο τὰς οἰκίας μέχρι τῆς ἑκτης πρωϊνῆς ὥρας τῆς πρώτης τῆς τεσσαρακοστῆς ἡμέρας, καθ' ἣν οἱ πλεῖστοι τῶν κληρικών τῶν Παρισίων ἀναφανδὸν αὐτὸν ἐμέμφθησαν, τοῦ ἱατροῦ Δε-Ρώζ συναινοῦντος, τοῦθ' ὅπερ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρησε κακίστον.»

«Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἀπόκρεως (6 Φεβρουαρίου 1584) Ἑρρίκος ὁ Γ'. καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς του (1) διήρχοντο ὁμοῦ τὰς ἀγυῖας τῶν Παρισίων, ὑπὸ τῶν φιλτάτων καὶ τῶν εὐνοουμένων παρακολουθούμενοι, ἑφιπποὶ καὶ προσωπιδοφοροῦντες, ἀπομιμούμενοι ἐμπόρους, ζωγράφους, δικηγόρους καὶ ἄλλα παντοῖα, μεθ' ὁρμῆς στρέχοντες, τοὺς μὲν ἀνατρέποντες, τοὺς δὲ (βακτηρίαις καὶ κάμαξι) τύπτοντες, καὶ κυρίως τοὺς μετημφιεσμένους (διότι ὁ βασιλεὺς ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ μόνος τὸ προνόμιον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν νὰ διέρχεται τὰς ὁδοὺς προσωπιδοφορῶν)· εἴτα εἰσῆλθον εἰς τὴν πανήγυριν τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης παραταθῆσαν, ἐνθα μυρίας ἀναιδείας ἐξετέλεσαν.»

(1) Καλεῖται δ' ὁ πρῶτος ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως παρὰ Γάλλοις Monsieur.

Ἐπὶ Ἑρρίκου τοῦ Δ'. πᾶσαι αἱ κυρίαι ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπον μὲ λύκον, οἱ κραιοῦσαι αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρα, θέτουσαι δ' ἐπὶ τοῦ προσώπου ἅμα εἰσέρχεται τις ὀχλὸς. Τὸ προνόμιον τοῦ φορεῖν προσωπεῖον ἀνῆκεν εἰς τοὺς πρώτους ἄρχοντας καὶ εἰς τὰς εὐγενεῖς νεάνιδας.

Ἦν δὲ ἔθος δεσποτικόν, ἀπηγορευμένον τοῖς κοινοῖς τῶν ἀνθρώπων, τοῖς χυδαίοις καὶ τοῖς ἀγροίοις. Ἀλλ' ἀφίνομεν νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἀληθὴς ἱστορικὸς Δεστουάλ.

«Τὴν Κυριακὴν 23 Φεβρουαρίου 1597, ἦν δὲ πρώτη τῆς τεσσαρακοστῆς, ὁ βασιλεὺς καὶ ἄλλοι μετημφιεσμένοι εἰς μάγους ἐπορεύθησαν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Παρισινῶν συλλόγων. Ἐπεσκέφθη λοιπὸν ὁ βασιλεὺς τὸν πρόεδρον τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου τοῦ Ζάμ καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη, ἔχων πλησίον του πάντοτε τὴν μαρκεσίαν, ἥτις ἀφαίρουσα ἀπ' αὐτοῦ τὸ προσωπεῖον, τὸν ἡσπάζετο ὅπου ἂν εἰσέρχεται. Οὕτω παρηλθεν ἡ νύξ, ἣν δ' ὀγδόη πρωϊνῆ ὥρα, ὅτε ἡ Α. Μ. ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Δουβρον.»

Ὁ σκυθρωπὸς ὅμως καὶ μελαγχολικὸς Δουδοβίκος ὁ ΙΓ'. δὲν ὑπεστήριξεν οὔτε τὰς ἐορτὰς τῶν ἀπόκρεων, οὔτε τὸ προσωπεῖον, ὅπερ βαθμυδὸν κατέστη ἄχρηστον. Αἱ φιλάρεσκοι ἐπὶ Δουδοβίκου ΙΔ'. ἐπενόησαν τὴν διὰ τῆς προσωποκαλύπτρας καὶ τοῦ ψιμμουθίου ἀντικατάστασιν τοῦ λύκου, τῆς ἐφευρέσεως ταύτης θαυμασίως ἐπιτυχούσης.

Ἐπὶ τῆς Ἀντιβασιλείας κατήντησε τὸ τοιοῦτον μανία. Αἱ γυναῖκες δηλαδὴ ἐπιδύσαντο τὴν λευκότητα τοῦ προσώπου των, ἐπιθέτουσαι τεμάχια σηρικοῦ ὑφάσματος (ταφρετᾶ) μέλανος, ἀστεροειδῶς καὶ μηννοειδῶς διατεταγμένα.

Γυνὴ εὐγενὴς δὲν ἐφόρει ὀλιγωτέρως τῶν πέντε ἢ ἑξ προσωποκαλυπτρῶν καὶ ἐξερχομένη συνωδεύετο ὑπὸ κιβωτίου τοιοῦτων.

Κυρίαι τινὲς νομίζουσαι ὅτι δὲν ἔρχουν τὰ ἀστεροειδῆ καὶ τὰ μηννοειδῆ τεμάχια, ἔβαφον καὶ τὸ πρόσωπον. Ὅθεν παρίσταντο εἰς τὴν αὐλὴν ἔχουσαι τὰς παρειὰς μὲ παχείαν ἐκ μελίτου ἀλοιφὴν κεκαλυμμένας, ἐξομοιοῦσαι αὐτὰς πρὸς βάρκας.

Ἐπὶ Δουδοβίκου ΙΔ'. οἱ μετημφιεσμένοι συνηθραίζοντο γενικῶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου. Ἐκεῖ λοιπὸν τὴν τρίτην τῆς τυρι-

νῆς, τὴν τελευταίαν τῆς ἀπόκρεω ἐν δικαστηρίῳ συνεδρίαζον. Ἐκεῖ προσήρχοντο οἱ καλῶπισται μὲ τὰς Σελιμήνας των (1), ἵνα ἀναμιχθῶσιν ἐν τῷ εὐθύμῳ πλήθει τῶν μετμημφισμένων, τῶν φιλοποτῶν τῶν προαστείων, τῶν περιέργων, τῶν ἐμπόρων, τῶν βιολιστῶν, τῶν φωτιγγιστῶν καὶ τῶν τυμπανιστῶν.

Ἡ μὲν σχολὴ τῆς Ἰατρικῆς ἦτο προσωποποιημένη ὑπὸ τῶν Διαφουαρῆς (2) μὲ τὴν διδασκαλικὴν των στολὴν, τὸ δὲ δικαστήριον ὑπὸ τῶν Περὲν-Δανδὲν, συρόντων φακέλλους δικογράφων περὶ τὴν ὁσφύν των δεδεμένους. Ἡ Μυθολογία καὶ ἡ Ἱστορία ὑπὸ θεῶν καὶ ἡμιθέων, ἡρώων τῆς μυθολογίας, ποιμένων τῆς Θεσσαλίας, κλπ.

Ὁ Δωρὲ ἐν τῇ Πολιτικῇ Μούσῃ τοῦ 1655 ζωγραφεῖ τοὺς τῆς ἀπόκρεω τοῦ ἔτους ἐκείνου μετμημφισμένους οὕτως

Mardi, multitude de masques,
Qui ridicules, qui fantasques,
Qui portant sur eux maint trésor,
Qui vêtus de riche écarlate,
Qui de canevas, qui de natte,
Qui de cuir, qui de velours ras,
Qui d' habits blancs, qui d' habits gras,
Jusqu' au nombre de quatre mille,
Etant sortis de la ville.
Les uns ressemblaient des chinois,
Des Margajats, des Albanois,
Des amazones, des bergères,
Des paysannes, des harengères,
Des cleres, des sergents, des bandets,
Des gorgones, des farfades,
Des vieilles, des saintes-n'y-touches,
Des Jean-Douceti, des Scaramouches,
Des gens à cheval dos à dos,
Des Scarambobillardos,
Et ce qui causait des extases,

(1) Ἐπιθετικῶς λέγεται ἐπὶ γυναικῶν, αἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀγαπῶνται καὶ νὰ θαυμάζωνται.

(2) Ὁ Κ. Διαφουαρῆς ἱατρός, καὶ ὁ Θωμᾶς Διαφουαρῆς, υἱὸς τοῦ κυρίου Διαφουαρῆς. Πρόσωπα ἐν τῇ κωμῳδίᾳ τοῦ Μολιέρου «ὁ κατὰ φαντασίαν ἀσθενής» ἐν γένει δὲ ἡ λέξις σημαίνει ἱατρὸν σχολαστικὸν καὶ μηδὲν εἰδότα, ὃν ἡμεῖς Τσαρλατάνον κοινῶς καλοῦμεν.

Des carrosses couvertes de gazes,
Après qui couraient des enfants,
Et des chariots triomphants,
Tout remplis de tendres fillettes, etc. »

« Τὴν τρίτην ἦσαν πολλοὶ μετμημφισμένοι, ὧν τινὲς μὲν γελοῖοι, τινὲς δ' ἀλλόκοτοι, ἄλλοι μὲν πολύχρυσοι, ἄλλοι δὲ ἀπλούσιοι ὑογινοβαφῇ ὑφάσματα ἐνδεδυμένοι, καννάβιδας, ψάθους, δοράς, βελούδα υλεῖα, ἱμάτια λευκά, ῥυπαρά· σύμπασοι δ' εἰς τετρακισχιλίους ἐξῆλθον τῆς πόλεως. Τινὲς ἀπεμιμοῦντο Κινέζους, Μαργιανούς, Ἀλβανούς, τινὲς ἀμαζόνας, βοσκούς, χωρικούς, θρῖσσοπόλους, κληρικούς, ἐκκλητῆρας, ὄνους, γοργόνας, δαιμόνια, γραεῖδια, γυναῖκας προσποιουμένας τὸν ἅγιον «Ὀνούφριον, jean - Doucets (1), Σκαρამούς (2), ἀνθρώπους ἐφίππους ἀντινώτους, «Σκαρამβοδιλλάρδους, καὶ ὅπερ ἐξέπληττε, εὐχήματα μὲ μεταξωτὰ ὑφάσματα κεκαλυμμένα, παρακολουθούμενα δ' ὑπὸ τρεχόντων παιδίων, ἄρματα θριαμβευτικὰ πλήρη ἁδρῶν κορασίων, κλπ.

Οἱ βαλλισμοὶ (3) Δουδοβίδου τοῦ 16 κατ' οὐδὲν ἡλαττοῦντο τῶν ιδιοτροπιῶν τῆς ἀπόκρεω. Οὕτως ὁ μὲν Δαίμων τῆς μουσικῆς εἶχε κιθάραν μὲν ἀντὶ κεκρυφάλου, αὐλούς δ' ἀντὶ περιμερίων· ὁ Κύβος ἐφόρει ἄσσους καὶ τρίχαρτα (4)· ὁ θεὸς τῶν κήπων λάχανα· οἱ Ἄνεμοι ἐκράτουν φουσητήρας καὶ ῥιπίδας. Ὁ Κόσμος ἦν κεκαλυμμένος μὲ ἔνδυμα κεχρωματισμένον ὡς ὁ γεωγραφικὸς χάρτης, ἔχον ἐν τῷ κέντρῳ τὴν λέξιν Γαλλία, κατωτέρῳ Ἰσπανία, ἐπὶ τῆς χειρὸς Ἀγγλία, παρὰ τὴν μίαν περικνημίδα Ἰταλία, ἐπὶ τῶν ὤμων πόλοι, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ῥάχews νότιαι γαῖαι ἀγνωστοὶ καὶ κατωτέρῳ Νῆσοι ὑπὸ πνεύματι.

(1) Λέγεται ἐπὶ ἀνθρώπων ἡδυλόγων.

(2) Ἰδὲ «le bourgeois gentil homme» τοῦ Μολιέρου ἐν τῇ πέμπτῃ πράξει. Ἐν γένει δὲ σημαίνει ἄνθρωπον κομπαστὴν καὶ ἀνανδρον.

(3) Τὸ γαλλικὸν les ballets, ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ βαλλισμός, ἐξ οὗ κατὰ λεξικὸν Γαζῆ οἱ Ἴταλοι ἐσχημάτισαν τὸ ballare καὶ οἱ Γερμανοὶ τὸ ball.

(4) Bâtons, χαρτοπαίγιόν τι διὰ τριῶν χαρτίων.

Οι βαλλισμοὶ οὗτοι ἀναμινθήσκουσι τὰς μυθικὰς μεταμυθίαις τῶν ἀγγλικῶν προσωπειῶν, εἶδος παιγνίων δηλαδὴ καὶ δραματικῶν ὑποθέσεων, μεγάλως κατὰ τὸν αἰῶνα ὑπὸ τῶν βασιλέων καὶ τῶν βασιλισσῶν εὐνοουμένων.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 89 ἀπεδοκίμασε τὰ προσωπεῖα καὶ τὰς τῆς ἀπόκρεω ἐορτάς. Προσπαθήσατε λοιπὸν νὰ ἀναχαιτίσητε τὴν φορὰν ταύτην τῆς ἀνθρωπίνης μωρίας!

Ἀπὸ τοῦ 1799 οἱ Γάλλοι ἐπανεκτήσαν τὰ προσωπεῖα καὶ ἔνεκα τοῦ τῆς ἀπωλείας φόβου διετήρησαν αὐτὰ διαρκῶς ἐπὶ τοῦ προσώπου.

Ἡ Γαλλία ἔσχε πρὸς ὠφέλειάν της τὸ μονοπώλιον τῆς κατασκευῆς τοῦ προσωπείου, ἐξ Ἰταλίας τὸ γένος ἔλκοντος. Χρονολογεῖται δ' ἡ πρώτη κατασκευὴ ἀπὸ τοῦ 1799.

ὑπάρχουσι δύο εἶδη προσωπειῶν, ἐκ χάρτου (ναστοχάρτου) δηλαδὴ καὶ ἐκ κηροῦ· μεταχειρίζονται δ' ὡς πρώτην βάσιν διὰ τὰ δεύτερα ὕφασμα λινόν. Ἀλλὰ πρὸ τινων ἐτῶν κατεσκεύασαν καὶ ἐκ μεταλλικοῦ πλέγματος. Τὰ κήρινα προσωπεῖα διαίρουνται εἰς Παρισινά, ἅτινα εἰσὶν ἐλαφρά καὶ διαφανῆ καὶ εἰς Ἑνετικά, πολὺ τῶν πρώτων βαρύτερα.

Τεχνήτης τις τῶν Παρισίων ἐφεῦρε τὰ λινὰ προσωπεῖα, θαυμαστῆς ἐλαφρότητος καὶ διαφανείας.

Πρὶν ἢ περάνωμεν τὴν μονογραφίαν ταύτην τοῦ προσωπείου, δὲν θέλομεν λησμονῆσαι νὰ ἀναφέρωμεν τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ τὸ σιδηροῦν προσωπεῖον, τὸν ἐν τῇ φυλακῇ πνιγέντα, ὑπὸ τὸ προσωπεῖον δὲ καὶ ζήσαντα καὶ τελευτήσαντα.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

N. Δ. ΔΕΒΙΑΗΣ.

ΤΟ ΡΟΔΟΝ ΤΟΥ HARELDONN.

Ἐκ τῶν τοῦ ἱατροῦ Harisson.

Δὲν θὰ ἐδιηγούμην τοιαύτην τραγικὴν σκηνὴν, οὐδὲ θὰ εἰκόνιζον τοιαύτας μερικό-

τητας, ἂν δὲν ἤμην βέβαιος, ὅτι τὰ πρόσωπα περὶ ὧν ἤδη θὰ εἶπω δὲν δύνανται νὰ μὲ διακόψωσι, διότι τοῖς ὑπέμνησκα θλιβεράς ἐντυπώσεις.

Νέος τις λόρδος μὲ προσεκάλεσεν ἵνα διέλθω μετ' αὐτοῦ τὸ θέρος εἰς τὸ Somersetshire μετ' ἐμοῦ δὲ καὶ τινες νέους ἀξιωματικούς, διακρινομένους ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ καλῇ ἀγωγῇ, ὡς μέλλων ὁ νέος φίλος μου νὰ μετέλθῃ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον.

Ἡ θύρα τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ἰχθύων καὶ αἱ ἱππηλασίαι κατηνάλισκον τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἡμέρας, ἐνῶ τὸ ἐπίλοιπον κατεστρέφομεν δειπνοῦντες καὶ πίνοντες ἀξιόλογον οἶνον· τὴν δὲ νύκτα ἐν χοροῖς καὶ ᾄσμασι διεσκεδάζομεν, καθιστῶντες οὕτω τὴν διαμονὴν μας λίαν εὐάρεστον.

Ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας ἐξηκολουθοῦμεν νὰ ζῶμεν τὴν ἀφρόντιδα ταύτην ζωὴν, ἀλλ' ὁ κόρος ἐπελθὼν διέκοψε τὰς εὐθύμους διασκεδάσεις μας. Καὶ λοιπὸν ἠναγκάσθημεν νὰ τραπῶμεν πρὸς ἄλλου εἶδους διασκεδάσεις. Συσκέψεως γενομένης περὶ τούτου, ἀπεφασίσθη νὰ δώσωμεν χορὸν κατὰ τὰς ἐπερχομένας ἐορτάς εἰς τὴν πόλιν T. . . . ἥτις ἀπέειχεν ὀλίγα μίλια ἡμῶν. Ἡ εἰδήσις τοῦ προσεχοῦς χοροῦ διεδόθη κατὰ τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν καὶ πληθὺς ἐκ τῶν πέριξ εὐγενῶν συνήρχετο ἵνα παρευρεθῇ. Φωναὶ χαρᾶς ἠκούοντο πανταχόθεν καὶ ἕκαστος κάτοικος ἔσπευδεν, ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὴν διασκεδάσιν ταύτην. Αἱ μητέρες ἴσως ἐμόρφαζον ὀλίγον, ἀλλ' αἱ θυγατέρες; Περιέμενον νὰ χαιρετηθῶσι ποτὲ ἄλλοτε ὑπὸ εὐγενεστέρων κυρίων; ν' ἀκούσωσι ῥωμαντικώτερας ἐκφράσεις; θὰ ἡσθάνοντο ἄλλοτε πλεον τὸ στῆθος των νὰ παλλῇ σφοδρότερον;

Μεταξὺ τῶν χορευτριῶν διεκρίνετο μία ὑπὲρ τὰς ἄλλας κατὰ τὴν ὠραιότητα καὶ μετριότητα, προσεπικαλουμένη ῥόδον τοῦ Hareldonn. Ταύτην πάντες ἐθαύμαζον καὶ χάριν ταύτης πάντες ἤριζον. Ἴσως φανῶ περιττολόγος, ἂν θελήσω νὰ τὴν ἐκθειάσω, ἀλλὰ δὲν δύναμαι, εἰ μὴ ἐν συνόψει νὰ ἐκθέσω τὰ θέλγητρα σπανίας καλλονῆς. Ἡ ἐπίδερμίς της εἶχε τὸ χρῶμα τοῦ ῥόδου· οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν οὐράνιοι, διότι ἐμπεριείχον ἐκφραστικότητα καὶ εὐ-